



SAMHÄLLS-
VETENSKAPLIGA
FAKULTETEN

ALLMÄN STUDIEPLAN FÖR
HÅLLBARHETSVETENSKAP

Diarienummer
U 2020/935

Datum 2020-11-26

Fakultetsstyrelsen

Allmän studieplan för utbildning på forskarnivå i hållbarhetsvetenskap

Allmän studieplan för utbildning på forskarnivå i hållbarhetsvetenskap är fastställd av Samhällsvetenskapliga fakultetsstyrelsen 2020-11-26, dnr U 2020/935.

Studier enligt denna allmänna studieplan kan leda till någon av följande examina:

Filosofie doktorsexamen

Filosofie licentiatexamen

1 Ämnesbeskrivning

Hållbarhetsvetenskap behandlar samspelet mellan människa och miljö och därmed anknuten vetenskapspolitisk integrering i många olika geografiska och sociokulturella sammanhang.

Vetenskapsområdet bidrar med övergripande, integrerad och fördjupad förståelse som har som mål att föreslå kreativa och långsiktiga förhållningssätt och möjliga lösningar på långvariga socioekologiska problem och mångfacetterade hållbarhetsutmaningar. På så sätt berikar ämnet vetenskapsdiskussionen och samtalet om långvariga problem, så kallade hållbarhetsutmaningar, och lösningen på dessa.

Teorierna och ansatserna på området inspireras av eller hämtas från, eller ofta i gränssnittet mot, många olika vetenskapsområden, bl.a. ekologi, nationalekonomi, geografi, kulturgeografi, humanekologi, samhällsplanering, statsvetenskap, sociologi, historia, utvecklingsstudier och

filosofi. Information om ämnesområdet och aktuell forskning finns på institutionens hemsida <https://www.lucsus.lu.se>

2 Syfte och mål för forskarutbildningen

Syftet med forskarutbildningen i hållbarhetsvetenskap vid Centrum för hållbarhetsstudier (LUCSUS), Lunds universitet, är att ge övergripande och fördjupade kunskaper i hållbarhetsvetenskap och att utbilda kritiska forskare med förmåga att självständigt och i samarbete med andra genomföra forskningsprojekt. Utbildningen betonar i synnerhet gedigen kunskap om forskningsteori, färdigheter och omdöme i metदानvändning samt forskning om såväl de samhälleliga som de naturanknutna dimensionerna av hållbarhet.

2.1 Doktorsexamen

Doktoranden ska efter genomgången utbildning ha förvärvat följande kunskaper och färdigheter:

Kunskaper och förståelse

För doktorsexamen ska doktoranden

- visa brett kunnande inom och en systematisk förståelse av forskningsområdet hållbarhetsvetenskap samt djup och aktuell specialistkunskap inom en avgränsad del av forskningsområdet, och
- visa förtrogenhet med vetenskaplig metodik i allmänhet och med det specifika forskningsområdets metoder i synnerhet.

Färdighet och förmåga

För doktorsexamen ska doktoranden

- visa förmåga till vetenskaplig analys och syntes samt till självständig kritisk granskning och bedömning av nya och komplexa företeelser, frågeställningar och situationer,
- visa förmåga att kritiskt, självständigt, kreativt och med vetenskaplig noggrannhet identifiera och formulera frågeställningar samt planera och med adekvata metoder

bedriva forskning och andra kvalificerade uppgifter inom givna tidsramar och att granska och värdera sådant arbete,

- med en avhandling visa sin förmåga att genom egen forskning väsentligt bidra till kunskapsutvecklingen,
- visa förmåga att i såväl nationella som internationella sammanhang muntligt och skriftligt med auktoritet presentera och diskutera forskning och forskningsresultat i dialog med vetenskapssamhället och samhället i övrigt,
- visa förmåga att identifiera behov av ytterligare kunskap, och
- visa förutsättningar för att såväl inom forskning och utbildning som i andra kvalificerade professionella sammanhang bidra till samhällets utveckling och att stödja andras lärande.

Värderingsförmåga och förhållningssätt

För doktorsexamen ska doktoranden

- visa intellektuell självständighet och vetenskaplig redlighet samt förmåga att göra forskningsetiska bedömningar, och
- visa fördjupad insikt om vetenskapens möjligheter och begränsningar, dess roll i samhället och människans ansvar för hur den används

Utöver dessa mål ska doktoranden för doktorsexamen

- visa förmåga att integrera olika vetenskapsområden för att bidra till framväxten av en mer nyanserad förståelse av specifika socioekologiska problem, och
- visa en reflekterande medvetenhet om hur hens arbete ingår i ett bredare perspektiv av samhällelig mångfald och jämlikhet.

2.2 Licentiatexamen

Doktoranden ska efter genomgången utbildning ha förvärvat följande kunskaper och färdigheter:

Kunskap och förståelse

För licentiatexamen ska doktoranden

- visa kunskap och förståelse inom hållbarhetsvetenskaplig forskning, inbegripet aktuell specialistkunskap inom en avgränsad del av detta samt fördjupad kunskap i vetenskaplig metodik i allmänhet och det specifika forskningsområdets metoder i synnerhet.

Färdighet och förmåga

För licentiatexamen ska doktoranden

- visa förmåga att kritiskt, självständigt och kreativt och med vetenskaplig noggrannhet identifiera och formulera frågeställningar, att planera och med adekvata metoder genomföra ett begränsat forskningsarbete och andra kvalificerade uppgifter inom givna tidsramar och därigenom bidra till kunskapsutvecklingen samt att utvärdera detta arbete,
- visa förmåga att i såväl nationella som internationella sammanhang muntligt och skriftligt klart presentera och diskutera forskning och forskningsresultat i dialog med vetenskapssamhället och samhället i övrigt, och
- visa sådan färdighet som fordras för att självständigt delta i forsknings- och utvecklingsarbete och för att självständigt arbete i annan kvalificerad verksamhet.

Värderingsförmåga och förhållningssätt

För licentiatexamen ska doktoranden

- visa förmåga att göra forskningsetiska bedömningar av sin egen forskning,
- visa insikt om vetenskapens möjligheter och begränsningar, dess roll i samhället och människors ansvar för hur den används, och
- visa förmåga att identifiera sitt behov av ytterligare kunskap och att ta ansvar för sin kunskapsutveckling.

Utöver dessa mål ska doktoranden för licentiatexamen

- visa fördjupad kunskap av relevans för hållbarhetsvetenskap om frågor och utmaningar på olika nivåer och försök att tolka deras inbördes förhållande,

- visa förmåga att utveckla och integrera olika perspektiv som bidrar till framväxten av en mer nyanserad förståelse av hållbarhetsproblem, och
- visa medvetenhet om hur hens arbete ingår i ett bredare perspektiv av samhällelig mångfald och jämlikhet.

3 Behörighet till utbildning på forskarnivå

För att bli antagen till utbildning på forskarnivå krävs att den sökande har grundläggande och särskild behörighet och att sökanden bedöms ha sådan förmåga i övrigt som behövs för att fullgöra och tillgodogöra sig utbildningen.

3.1 Grundläggande behörighet

Grundläggande behörighet att antas till utbildning på forskarnivå har den som har

1. avlagt en examen på avancerad nivå,
2. fullgjort kursfordringar om minst 240 högskolepoäng, varav minst 60 högskolepoäng på avancerad nivå, eller
3. på något annat sätt inom eller utom landet förvärvat i huvudsak motsvarande kunskaper.

Fakultetsstyrelsen får för en enskild sökande medge undantag från kravet på grundläggande behörighet, om det finns särskilda skäl.

3.2 Särskild behörighet

Särskild behörighet att antas till forskarutbildningen i hållbarhetsvetenskap har den som har fullgjort kursfordringar om minst 30 högskolepoäng i ämnesområdet (eller motsvarande) eller områden av relevans för ämnesområdet, av vilka minst 15 högskolepoäng utgörs av ett självständigt arbete på avancerad nivå, eller motsvarande kunskaper som inhämtats i Sverige eller utomlands.

3.3 Tillgodoräknande av tidigare studier

En student som genomgått viss högskoleutbildning på avancerad nivå eller motsvarande med godkänt resultat kan tillgodoräkna sig detta i utbildningen på forskarnivå, om examinator (föreståndaren och studierektorn för forskarutbildningen på LUCSUS) efter prövning bedömer att den tidigare utbildningen kan godtas för tillgodoräknande. Tillgodoräklandet ska prövas på studentens egen begäran, i varje enskilt fall.

4 Antagning och urval

Antagning av forskarstuderande sker enligt Lunds universitets antagningsordning för utbildning på forskarnivå och Föreskrifter för utbildning på forskarnivå vid Samhällsvetenskapliga fakulteten.

4.1 Antagning

Fakulteten eftersträvar att antagning av forskarstuderande sker efter utannonsering av studieplatser vid en fastställd tidpunkt. Den som antagits till licentiatstudier *måste* genomgå ny antagning för att fortsätta till doktorsexamen.

Till utbildning på forskarnivå antas primärt sökande som anställs som doktorand. Forskarstuderande måste ha finansiering i form av anställning som doktorand eller annan finansiering i enlighet med universitetets antagningsordning. Fakultetsstyrelsen ansvarar för att en noggrann prövning av studiefinansieringen genomförs.

4.2 Urval

Vid antagningsbegränsning måste urval göras bland de sökande. Grund för urval är den sökandes meriter vid ansökningstillfället. Avgörande urvalskriterium är förmågan att tillgodogöra sig forskarutbildningen. Särskilt avseende fästs vid den sökandes lämplighet för hållbarhetsvetenskapligt forskningsarbete. Att en sökande bedöms kunna få tidigare utbildning eller

yrkesverksamhet tillgodoräknad för utbildningen får dock inte vid urval ge sökanden företräde framför andra sökande.

För att bedöma förmågan att tillgodogöra sig forskarutbildningen beaktas den sökandes studieresultat, skrifter, rapporter, forskningsplaner, forskningsmeriter och dokumenterade arbetslivserfarenhet. Självständiga arbeten i utbildning på grundnivå och avancerad nivå samt ett projektförslag för forskarutbildningen har särskild vikt. Bedömningen av de självständiga arbetena tar fasta på bredd, djup, originalitet, analytisk förmåga, självständighet och kritisk reflektion. Vidare tar bedömningen hänsyn till den sökandes förmåga att genomföra sina studier inom utsatt tid.

Fakulteten eftersträvar mångfald. Mångfald och jämställdhetsaspekter i alla dess former ska alltid beaktas. Vid jämbördiga meriter ska sökande från underrepresenterade grupper, i förhållande till fördelningen bland forskarstuderande i ämnet vid Lunds universitet, ges företräde om inte annat skäl talar emot detta.

5 Utbildning på forskarnivå

Utbildning på forskarnivå som leder till doktorexamen omfattar fyra års studier (240 högskolepoäng) på heltid. Utbildning till licentiatexamen omfattar två års studier (120 högskolepoäng) på heltid. Studier kan bedrivas på deltid, minst halvtid, och omfattar då maximalt åtta år för doktorexamen respektive fyra år för licentiatexamen. Doktoranden har också rätt men inte skyldighet att avlägga licentiatexamen (120 högskolepoäng) som en etapp i forskarutbildning som leder till doktorexamen.

5.1 Utbildningens uppläggning

Utbildning som leder till doktorexamen omfattar totalt 240 högskolepoäng fördelade på en kursdel som omfattar 60 högskolepoäng och en vetenskaplig avhandling (doktorsavhandlingen) som omfattar 180 högskolepoäng.

Utbildning som leder till licentiatexamen omfattar totalt 120 högskolepoäng fördelade på en kursdel omfattande 30 högskolepoäng och en vetenskaplig uppsats omfattande 90 högskolepoäng. Undervisning ges i form av kurser och seminarier samt handledning i avhandlingsarbetet. Dessutom anordnas allmänna seminarier och gästföreläsningar.

För godkänd doktorsexamen fordras godkänt betyg på samtliga kunskapsprov som ingår i forskarutbildningen och på doktorsavhandlingen. För godkänd licentiatexamen fordras godkänt betyg på samtliga kunskapsprov som ingår i licentiatutbildningen och på den vetenskapliga uppsatsen.

5.2 Handledning

För varje doktorand ska utses minst två handledare, varav en ska vara huvudhandledare. Huvudhandledaren ska vara docentkompetent och anställd vid Lunds universitet samt ha genomfört en kurs i forskarhandledning.

I den individuella studieplanen ska respektive handledares arbetsuppgifter och ansvarsområde anges samt det antal timmar respektive handledare ska ägna åt handledning av doktoranden. Doktoranden har rätt till handledning under den tid som kan anses behövas för den föreskrivna utbildningen. Handledningen omfattar både hjälp med inriktningen av studier och avhandlingsarbete/arbete med vetenskaplig uppsats samt stöd under arbetets gång. En doktorand som begär det ska få byta handledare.

5.3 Individuell studieplan

Den individuella studieplanen är det centrala planeringsverktyget för studierna på forskarnivå. Vid studiernas början ska doktoranden i samråd med handledarna upprätta en individuell studieplan över universitetets och doktorandens åtaganden och en tidsplan för doktorandens utbildning. I synnerhet ska den individuella studieplanen innehålla detaljerade planer för hur

målen för den aktuella utbildningen ska uppnås, med betoning på forskning, kurser under den aktuella terminen och i förhållande till slutexamen samt undervisningsuppgifter. Den individuella studieplanen ska följas upp årligen.

Doktoranden ska registrera sig i början av varje termin och i samråd med handledare ange med vilken aktivitetsgrad studierna ska bedrivas under terminen.

5.4 Kurser och andra moment

Kurser som kan ingå i forskarutbildningen är kurser vid den egna institutionen, fakultetsgemensamma kurser eller kurser vid andra institutioner inom och utom Lunds universitet.

För kurser vid Lunds universitet ska det finnas kursplaner som anger kursernas mål, innehåll och poängtal. För kurser genomgångna vid andra fakulteter och högskolor eller andra relevanta organisationer bestäms poängtalet som ska tillgodoräknas av examinator. Vilka kurser den enskilde doktoranden ska genomgå och kunna räkna in i examen anges i den individuella studieplanen. Kurser i högskolepedagogik kan inte ingå i kursdelen av forskarutbildningen. Deltagande i sådana kurser redovisas i stället som institutionstjänstgöring (se 5.7).

Prov som ingår i utbildning på forskarnivå och avhandling ska bedömas med betygen godkänd eller underkänd. Examinator för kursdelen ska vara professor eller annan docentkompetent lärare som inte är doktorandens handledare, om inte annat beslutas av föreståndaren vid LUCSUS.

5.4.1 Kursdelen

För *doktorsexamen* är 30 högskolepoäng av 60 högskolepoäng obligatoriska poänggivande moment och fördelas enligt följande:

- minst en forskarkurs eller läskurs i vetenskapsteori eller motsvarande
- minst en forskarkurs eller läskurs i metodologi eller motsvarande

- minst en forskarkurs eller läskurs i hållbarhetsvetenskap/studier
- minst en forskarkurs eller läskurs med tematisk inriktning
- minst en forskarkurs i forskningsetik (3 högskolepoäng)

Minst 15 högskolepoäng av de obligatoriska poänggivande momenten ska komma från kurser på forskarnivå. Doktorander med godkända kurser i vetenskapsteori och metodologi på avancerad nivå kan ersätta dessa kurser med valfria forskarkurser eller läskurser från avancerad nivå.

För *licentiatexamen* är 15 högskolepoäng av 30 högskolepoäng obligatoriska poänggivande moment och fördelas enligt följande:

- minst en forskarkurs eller läskurs i hållbarhetsvetenskap/studier
- högst en forskarkurs eller läskurs med tematisk inriktning som är av direkt relevans för doktorandens forskningsområde
- minst en forskarkurs i forskningsetik (3 högskolepoäng)

Återstående högskolepoäng kan användas för ytterligare forskarkurser samt något eller båda av följande icke-obligatoriska poänggivande moment: deltagande i forskningsseminarier (högst 7,5 hp) och läskurser anpassade efter den enskilde studentens behov.

För alla poänggivande moment gäller att kursplan måste finnas för att poängen ska kunna registreras i Ladok. Val av kurser och kurslitteratur ska ge breda kunskaper inom hållbarhetsvetenskap. Den närmare inriktningen och valet av kurser bestäms i samråd med handledare.

5.4.2 Veckoseminarier på LUCSUS och avhandlingsseminarier

Som ett led i forskarstudierna ska doktoranden aktivt delta i de regelbundna seminarierna på LUCSUS. Doktoranderna ska ges möjlighet att presentera och få återkoppling på olika fokusaspekter av deras forskning och opponera på andra doktoranders vetenskapliga arbeten.

Doktorander på utbildning som leder till doktorsexamen ska dessutom presentera sitt arbete med avhandlingen vid minst tre seminarier:

1. Ett seminarium under första året ungefär vid tiden för utformningen av avhandlingsprojektet
2. Ett mittseminarium efter ungefär två år av utbildningen
3. Ett slutseminarium ungefär 2–6 månader före disputationen och som förberedelse för den avslutande skrivfasen och inför disputation

Doktorander på utbildning som leder till licentiatexamen ska presentera sitt arbete med den vetenskapliga uppsatsen vid minst två seminarier:

1. Ett mittseminarium när ungefär hälften av projektet är genomfört
2. Ett slutseminarium som förberedelse inför offentligt seminarium

5.5 Avhandling

Doktorsavhandlingen är det viktigaste momentet i forskarutbildningen för doktorsexamen. Avhandlingen ska baseras på självständigt vetenskapligt arbete. Avhandlingen kan utformas antingen som ett enhetligt sammanhängande verk (monografiavhandling) eller som ett antal vetenskapliga uppsatser som ska vara försedda med en inledande sammanfattning (kappa) där delarna sätts in i en helhet (sammanläggningsavhandling).

För arbeten som ingår i avhandlingen och har två eller flera författare måste varje författares insats redovisas så att den kan bedömas individuellt och godkännas som en del av avhandlingen.

Avhandlingen försvaras muntligt vid en offentlig disputation. Avhandlingen betygsätts med något av betygen *godkänd* eller *underkänd* som sätts av en betygsnämnd.

5.6 Vetenskaplig uppsats

Den vetenskapliga uppsatsen för licentiatexamen ska försvaras vid ett offentligt seminarium. Uppsatsen betygsätts av en betygsnämnd med något av betygen *godkänd* eller *underkänd*.

5.7 Institutionstjänstgöring

En doktorand kan genomföra institutionstjänstgöring (t ex undervisning, handledning av examensarbeten på avancerad nivå, styrelsearbete, projektarbete) inom en ram av högst 20 % av full arbetstid. Doktoranden ska kompenseras med motsvarande förlängning av studietiden. Institutionstjänstgöring ska framgå av den individuella studieplanen.

Doktorander som undervisar inom utbildningen på grundnivå eller avancerad nivå ska ha genomgått inledande högskolepedagogisk utbildning omfattande två veckor.

6 Övrigt

Upplysningar om antagning och ansökningstider lämnas av LUCSUS.